

Překonávání překážek pro očkování: Soubor konečných doporučení

Navrhování účinných očkovacích programů vyžaduje mnohostranný přístup, který řeší řadu praktických překážek bránících akceptaci očkování: významnou překážku pro dosažení cílů v oblasti proočkovanosti mohou představovat logistické, administrativní či informační překážky a překážky související s omezenou dostupností zdravotnického personálu a služeb.

Odstranit tyto překážky a zvýšit zájem o očkování mohou pomoci systémy připomenutí, mobilní očkovací jednotky a školní očkovací programy.

Následující doporučení poskytují rámec pro zdokonalení očkovacích strategií, aby byly účinnější a udržitelnější.

Programy připomínek

Programy připomínek (SMS, e-mail, digitální oznámení) pomáhají zlepšit informovanost o očkovacích kalendářích, snižují zapomnětlivost a řeší informační překážky. Mohou také přispět ke zlepšení nabídky očkovacích služeb tím, že zvyšují předvídatelnost poptávky po očkování. Důkazy z pilotních programů připomínek realizovaných v Katalánsku, Murcii a Chorvatsku ukazují statisticky významný nárůst proočkovanosti v případech, kdy jsou připomínky zaslány. Mezi klíčové prvky úspěchu programů připomenutí patří:

- Integrace automatických systémů připomínek do administrativních databází.
- Snadný přístup k informačním materiálům, např. prostřednictvím odkazů na oficiální webové stránky nebo mobilní aplikace zakomponované do zprávy s připomínkou.
- Využití vícejazyčné komunikace k zajištění přístupnosti pro jazykové menšiny.
- Zapojení praktických lékařů do procesu připomínek tím, že jim jsou poskytnuty nástroje pro sledování stavu očkování jejich pacientů.

Mobilní očkovací jednotky

Mobilní očkovací jednotky mohou pomoci překonat geografické a praktické překážky tím, že přiblíží očkovací látky opomíjeným nebo těžko dostupným komunitám, včetně venkovských nebo opomíjených městských oblastí. Pilotní mobilní jednotky aktivované v Horním Rakousku a Skärholmenu (Stockholm) dosáhly dobrých výsledků v oblasti zapojení zranitelných adolescentů a starších dospělých. Zkušenosti získané v rámci pilotních projektů ukazují, že dopad mobilních jednotek lze posílit těmito prostředky:

- flexibilní ordinační hodiny, včetně nestandardních ordinačních hodin, jako jsou večery a víkendy.
- zapojení místních komunit formou spolupráce s komunitními lidry, organizacemi a influencery.
- účast vícejazyčných zdravotnických pracovníků a poskytování informací ve více jazycích.
- kombinace nabídky řady očkovacích látek s dalšími relevantními zdravotnickými službami.

Školní očkovací programy

Školní očkovací programy mohou zlepšit míru proočkovanosti tím, že snižují logistické překážky a překážky související s dostupností. Začlenění očkovacích akcí do běžných školních aktivit a školní výuky může minimalizovat narušení každodenního režimu zaneprázdněných rodičů a zajistit vyšší míru proočkovanosti. Pilotní projekty realizované v Estonsku a Nizozemsku ukazují, že podíl škol na osvětě v oblasti očkování a

přesunutí očkovacích míst blíže ke škole je spojeno se zvýšeným zapojením rodin, pohodlím a dostupností očkovacích služeb. Úspěch školních očkovacích programů lze podpořit následujícími opatřeními:

- zapojení rodičů tím, že jim jsou poskytnuty jasné a komplexní informace o očkovacím programu, jsou jim vysvětleny výhody vakcín a jsou řešeny obavy ohledně jejich bezpečnosti.
- zefektivnění procesů, např. pomocí digitálních formulářů pro vyjádření souhlasu.
- zavedení cílených komunikačních strategií vhodných pro daný věk a citlivých k dané kultuře, včetně vytváření informačních materiálů, poskytování informací a pořádání informačních besed.
- spolupráce se školními zdravotními sestrami, učiteli a školskými správci v oblasti různých aspektů očkovacího programu.

Navrhování přizpůsobených a udržitelných programů

Aby bylo možné vyvinout očkovací programy, které jsou šité na míru potřebám cílové populace a které zajistí její podporu, je důležité, aby návrh programu byl podložen:

- důkladným posouzením potřeb, aby byly shromážděny a uspořádány důkazy o konkrétních potřebách a překážkách, jimž cílová skupina čelí.
- vytvořením příznivého prostředí díky zapojení, konzultacím a koordinaci se zainteresovanými subjekty (poskytovateli zdravotní péče, institucemi, organizacemi, komunitními lídry) s cílem zajistit jednotný přístup.
- zapojením komunitních lídrů, influencerů a osob, které zprostředkovávají přístup ke komunitám, aby propagovali informace o očkování, pomáhali budovat důvěru a řešili obavy v rámci komunit.

Začlenění nových programů do stávající infrastruktury a zavedených rutinních postupů, zajištění politické a finanční podpory, usnadnění účasti místních aktérů od samého počátku a podpora zapojení zainteresovaných subjektů mohou pomoci zajistit udržitelnost těchto postupů i po skončení pilotní fáze. Využití unijní a mezistátní podpory k organizaci strukturovaných aktivit vzájemného učení a využití příležitostí k výměně zkušeností může usnadnit inovace a umožnit přenos inovativních postupů do různých kontextů.